

FOCUS

11

December 2015

Demografische barometer 2015 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Jean-Pierre Hermia

De Brusselse bevolking steeg met meer dan 11 000 personen in 2014, wat neerkomt op een groei van 1 %. Deze groei is hoger dan deze die in 2013 werd opgetekend. Welke demografische elementen verklaren deze recente evolutie? Welke rol spelen respectievelijk het geboortecijfer, het sterftcijfer en de migraties? Deze Focus probeert een antwoord op deze vragen te geven, met bijzondere aandacht voor de interne migraties. Verder toont deze Focus de gevolgen van de bevolkingsevolutie voor de structuur van de bevolking per leeftijd en per nationaliteit op 1 januari 2015.

Inleiding

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) kent sinds de jaren 2000 een niet-aflatende bevolkingsgroei. Met 1 175 173 inwoners op 1 januari 2015 was het Brussels Gewest nooit eerder zo bevolkt [BISA, 2015a]. De statistieken in deze Focus zijn uitsluitend berekend op basis van de geanonimiseerde individuele demografische gegevens van de Algemene Directie Statistiek (FOD Economie), die op hun beurt afkomstig zijn uit het Rijksregister (FOD Binnenlandse Zaken). De gegevens hebben betrekking op de loop van de bevolking (geboorten, sterfgevallen en zowel interne als internationale migraties) tijdens het jaar 2014, die een verklaring vormt voor de stock (→ [Glossarium](#)) van de bevolking op 1 januari 2015.

Een niet-aflatende bevolkingsgroei

In de loop van het jaar 2014 kreeg het Gewest er 11 687 inwoners bij (01), wat neerkomt op een relatieve groei van 1,0 %. Deze groei is net als de voorbije jaren groter dan de groei in Vlaanderen (+0,5 %) en in Wallonië (+0,4 %). Deze groei is ook groter dan in 2013 en benadert de toenames die werden geregistreerd in 2005 en 2006, net voor de bijzonder sterke stijging in de jaren 2007 tot en met 2012.

Deze jaarlijkse stijging wordt, zoals dat al een tiental jaar systematisch het geval is, verklaard door een zeer hoog natuurlijk saldo (+9 482) en internationaal migratiesaldo (+116 106), twee elementen die het zeer negatieve interne migratiesaldo compenseren (-13 420).

1. Wie is er opgenomen in de geanalyseerde statistieken?

Deze Focus houdt rekening met de **bevolking de jure**. Dit is de bevolking die wettelijk gedomicilieerd is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met uitzondering van de kandidaat-vluchtelingen. Ze sluit dus een groot deel van de bevolking uit: kotstudenten of vreemdelingen (→ [Glossarium](#)) die hier niet gedomicilieerd zijn, diplomaten, daklozen, mensen zonder papieren en asielzoekers.

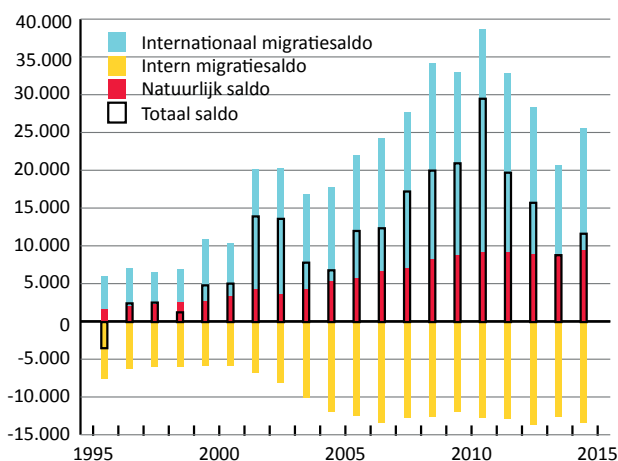
01 Loop van de bevolking in het BHG (2010 tot en met 2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Natuurlijk saldo	9 179	9 225	8 870	8 909	9 482
Geboortes	18 612	18 301	18 562	18 307	18 514
Sterfgevallen	9 433	9 076	9 692	9 398	9 032
Intern migratiesaldo	-12 818	-12 946	-13 714	-12 583	-13 420
Interne immigraties	24 236	23 179	22 698	23 655	23 375
Interne emigraties	37 054	36 125	36 412	36 238	36 795
Internationaal migratiesaldo	29 406	23 615	19 498	11 975	16 106
Internationale immigraties ⁽¹⁾	46 949	45 771	42 837	40 672	42 970
Internationale emigraties ⁽¹⁾	14 414	14 862	15 635	15 018	15 824
Ambtshalve geschrapt	11 723	13 874	13 543	19 632	17 951
Heringeschreven na schrapping	3 795	4 367	4 304	4 323	5 424
Veranderd van register (binnen)	4 846	2 523	1 966	1 918	1 794
Veranderd van register (buiten)	47	310	431	288	307
Statistische aanpassing	3 783	-128	1 127	550	-481
Bevolking (op 1 januari)	1 089 538	1 119 088	1 138 854	1 154 635	1 163 486
Bevolking (op 31 december)	1 119 088	1 138 854	1 154 635	1 163 486	1 175 173
Jaarlijkse aangroei	29 550	19 766	15 781	8 851	11 687

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

(1) stricto sensu

02 Componenten van de loop van de bevolking in het BHG (1995 tot en met 2014)

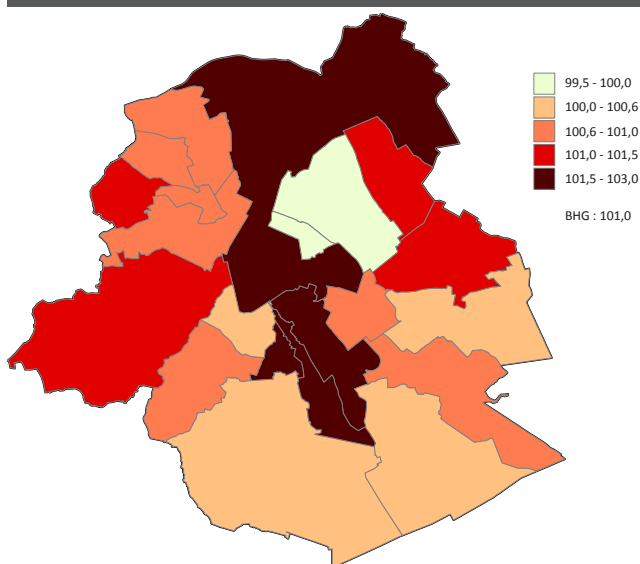

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

Op **gemeentelijk niveau** stijgt de bevolking in 17 van de 19 Brusselse gemeenten (03). De grootste stijgingen worden opgetekend in Evere en Sint-Lambrechts-Woluwe (+1,3 %), in Elsene (+1,7 %) en vooral in de stad Brussel waar deze uitzonderlijk hoog is ^[1] (+3,0 %). In Schaarbeek en Sint-Joost-ten-Node is er echter nog sprake van een daling (-0,4 %).

Over een tijdspanne van tien jaar situeert de grootste demografische groei (04) zich vooral in de gemeenten

03 Relatieve evolutie van de bevolking in 2014 (1/1/2014 = index 100)

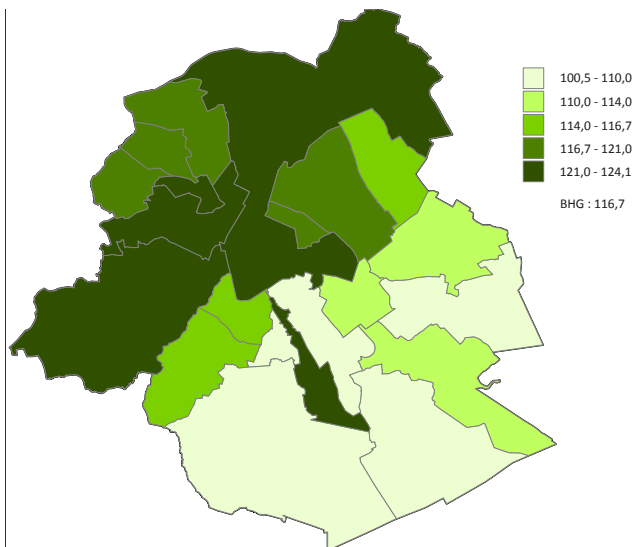

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

in het noorden/westen van het Gewest. De relatieve groei bedraagt 20 % in Jette, 21 % in Koekelberg, 22 % in Sint-Jans-Molenbeek, 23 % in de Stad Brussel en zelfs 24 % in Anderlecht. De gemeenten in de zuidoostelijke helft van het Gewest tekenen daarentegen een meer gematigde bevolkingsgroei op, met een minimum van 0,6 % in Watermaal-Bosvoorde. De Brusselse demografische boom had

04

Relatieve evolutie van de bevolking tussen 2005 en 2015 (1/1/2005 = index 100)

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

dus een grotere impact in het westen en het noorden van het Gewest.

Een stabiel geboortecijfer en een dalend sterftcijfer

Sinds enkele jaren schommelt het **aantal geboortes** in het Gewest rond de 18 000 (18 514 in 2014) ⁰¹. Het eveneens stabiele bruto geboortecijfer bedraagt 15,8‰, wat een veel hoger cijfer is dan dat voor het gehele land (11,1‰). Dit wordt verklaard door een jongere leeftijdsstructuur, met een groot aandeel vrouwen in hun vruchtbaarste jaren. De vruchtbaarheid blijft bovendien hoger bij vrouwen uit bepaalde immigratiegroepen (mensen met een Marokkaanse of Turkse achtergrond), die relatief gezien talrijker zijn in het Brussels Gewest [BISA, 2015a].

Het aantal **sterfgevallen** (9 032 in 2014) is lager dan in de vorige jaren (⁰¹). Hierdoor daalt het bruto sterftcijfer tot 7,8‰, wat beduidend lager is dan de nationale waarde (9,4‰). Dit wordt verklaard door de verjonging van de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: het aandeel oudere personen daalt constant sinds de jaren 2000, wat de bevolking met het hoogste risico op sterfgevallen doet dalen.

Een andere indicator van het sterftcijfer, die minder rechtstreeks verband houdt met de leeftijdsstructuur van een bevolking, is de **levensverwachting bij de geboorte**. Deze blijft stijgen in het Gewest en bedroeg 80,9 jaar in 2014. De waarde blijft hoger voor de vrouwen (83,4 jaar) dan voor de mannen (78,1 jaar) en is iets lager dan voor de bevolking van het gehele

Rijk (81,1 jaar).

Het **natuurlijk saldo**, zijnde het verschil tussen het aantal geboorten en overlijdens, bedraagt in 2014 +9 482 in het Gewest. De natuurlijke loop (→ Glossarium) speelt dus een positieve rol in de evolutie van de Brusselse bevolking en is nooit zo hoog geweest in de loop van de jongste twintig jaar.

Internationale migraties, motor van de demografische groei

In de loop van 2014 registreerde het Gewest een immigratie van 50 188 personen en een emigratie van 34 082 personen (⁰¹), respectievelijk van en naar een ander land dan België. Dit vertaalt zich in een **internationaal migratiesaldo** van +16 106 eenheden. Dit saldo is 37% hoger dan het saldo van het voorgaande jaar. Dit wordt enerzijds verklaard door een stijging in 2014 van het aantal internationale immigraties *stricto sensu*^[2] (42 970, tegenover 40 453 in 2013), en anderzijds door een sterke daling van het aantal ambtshalve schrappingen^[3] (17 951, tegenover 19 632 in 2013) (→ Glossarium). Er wordt overigens ook een toename van de herinschrijvingen na schrapping vastgesteld^[2].

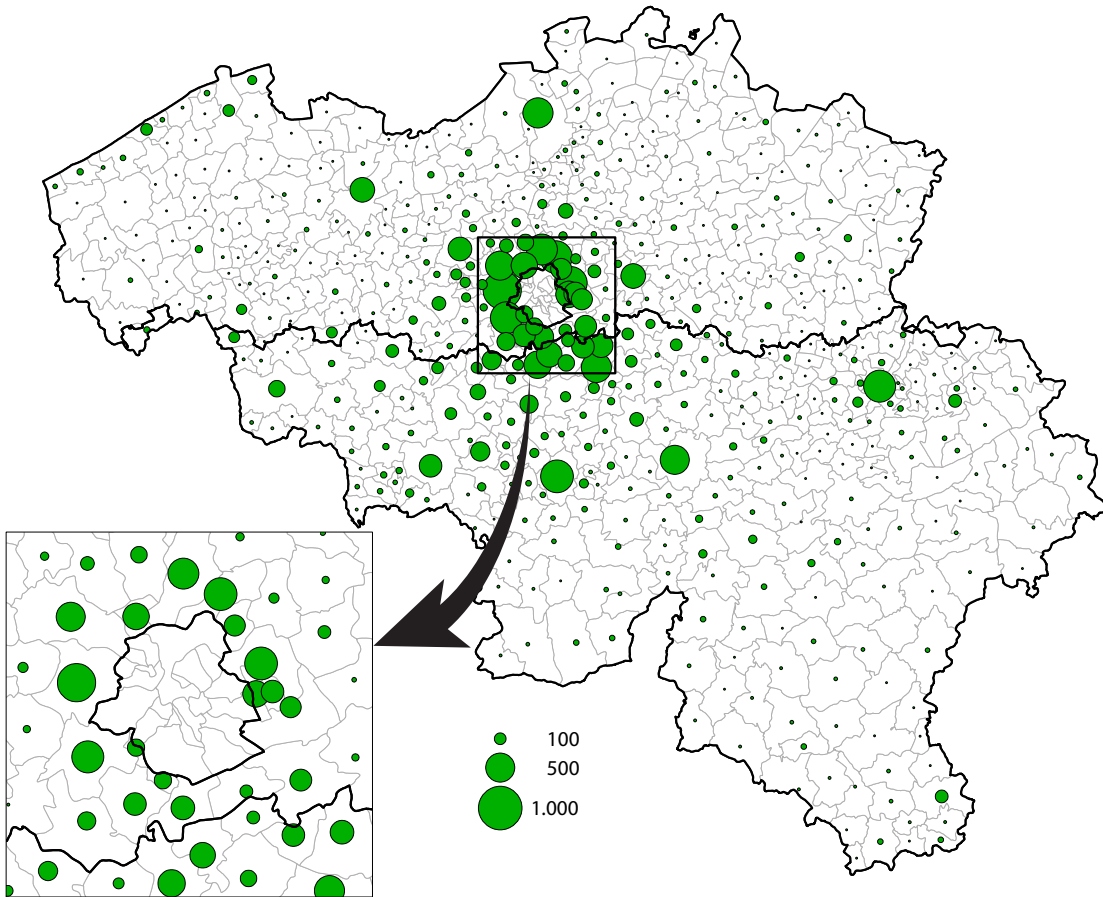
Hoewel het internationaal migratiesaldo gestegen is tegenover het voorgaande jaar, blijft het onder de bijzonder hoge waarden die het tussen 2007 en 2011 had bereikt. Toch blijft het de belangrijkste factor van de demografische groei die het Gewest in 2014 kent.

Interne migraties, over het algemeen gunstig voor de rand

In de loop van 2014 hebben 36 795 personen het Gewest verlaten om zich ergens anders in België te vestigen, terwijl 23 375 zich kwamen vestigen in het Gewest vanuit de rest van het Rijk. Het **interne migratiesaldo** bedraagt -13 420 eenheden. Deze uiterst negatieve waarde is dus nog meer dan 800 eenheden lager dan in 2013 en behoort hiermee tot de laagste waarden van de jongste tien jaar (⁰¹ ⁰²).

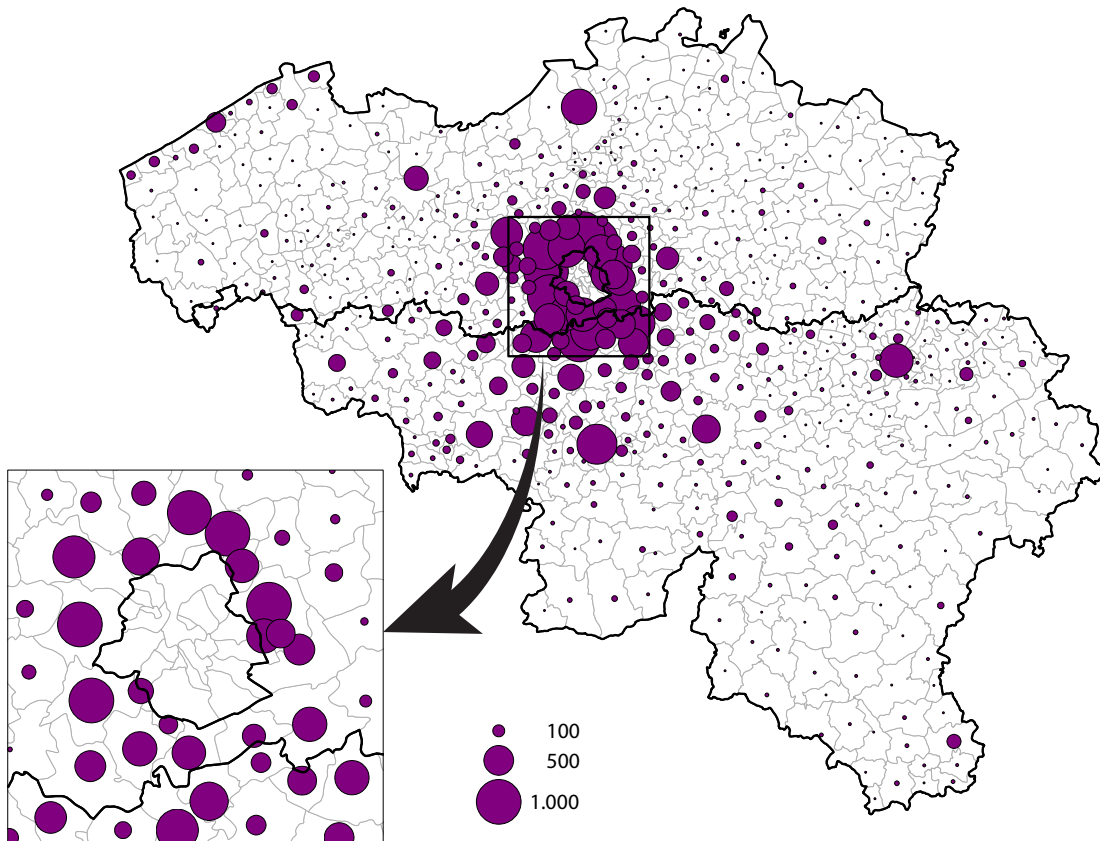
In 2014 was de meerderheid van de **inwijking** in het Gewest afkomstig van aanpalende gemeenten of gemeenten in de buurt (⁰⁵) van de Rand (→ Glossarium) en van het centrum/noorden van Waals-Brabant. De inwijking uit Vlaams- en Waals-Brabant bedroeg meer dan 12 600, of 54% van de gehele inwijking in het Brussels Gewest. Voor de rest volgt de intensiteit van de migraties tussen het Gewest en elk van de andere gemeenten van

05 Inwijking in het BHG in 2014 vanuit de rest van België, per gemeente van herkomst

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

06 Uitwijking uit het BHG in 2014 naar de rest van België, per gemeente van bestemming

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

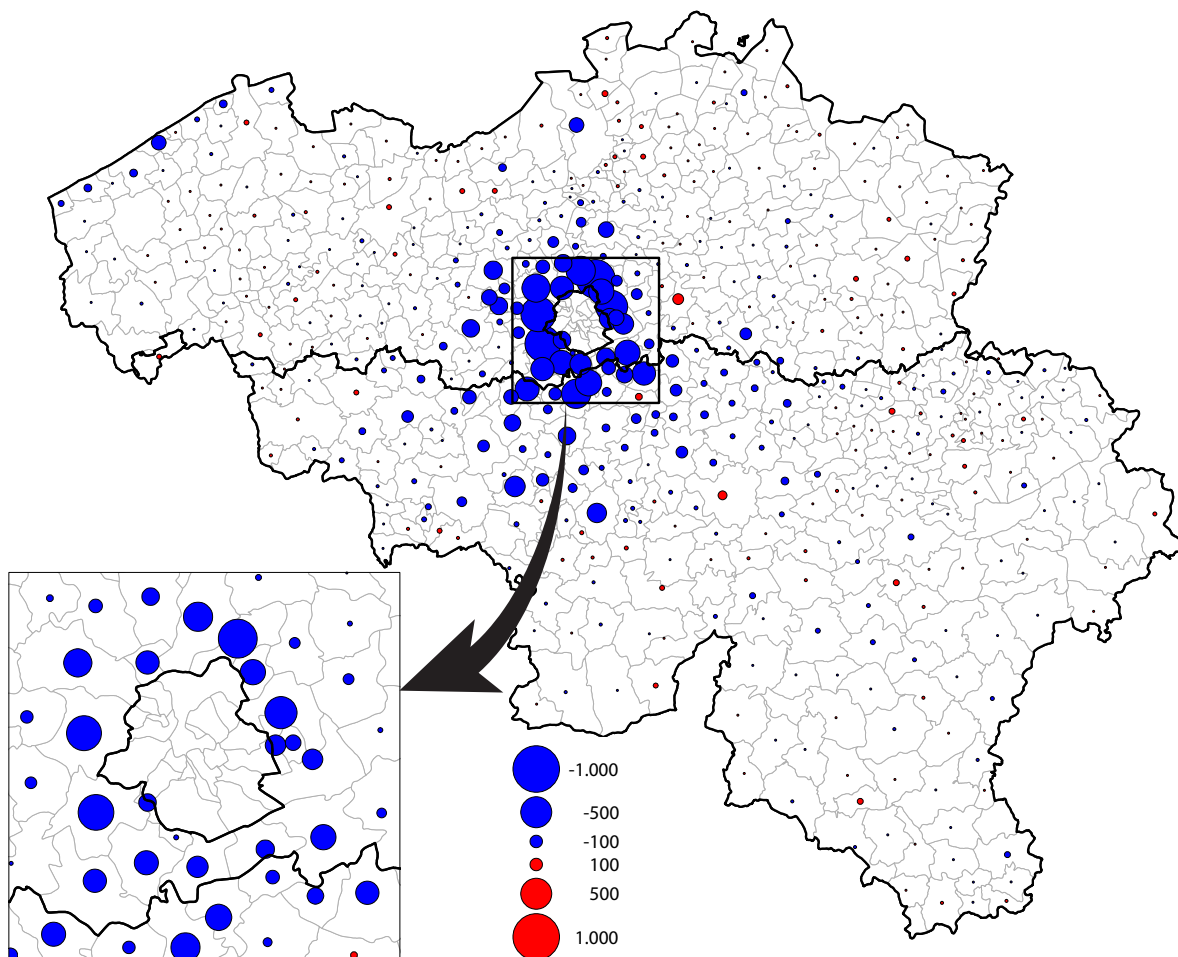
het land een zwaartekrachtmodel [Eggerickx *en al.*, 2015], wat betekent dat deze evenredig gekoppeld is aan de grootte van de bevolking van de gemeente in kwestie en omgekeerd evenredig aan de afstand die deze gemeente van het Brussels Gewest scheidt. De inwijking is groot uit dichtbevolkte gemeenten van de gewezen Waalse industrie-as, waaronder zowat 1 200 uit de gemeenten Charleroi en Luik. De inwijking vanuit de belangrijkste Vlaamse steden is ook groot, maar in mindere mate^[4].

De kaart van de **uitwijking** uit het Gewest in 2014 (06) vertoont gelijkenissen met de kaart van de inwijking, maar de intensiteit is vaak groter. Ook hier onthalen de aanpalende gemeenten of deze in de buurt van het Gewest het grootste deel van de uitwijking: meer dan 23 000 personen, of ongeveer 63 % van de gehele uitwijking, gaan naar Vlaams- en Waals-Brabant. Hetzelfde type zwaartekrachtmodel structureert de intensiteit van de uitwijking. De gewezen Waalse industrie-as (meer dan 1 400 personen trokken onder meer naar de gemeenten Charleroi en Luik) is hierbij heel aantrekkelijk, net als de belangrijkste Vlaamse steden (onder meer ongeveer 1 000 personen trokken in 2014 naar de gemeenten Antwerpen en

Gent) en de kustgemeenten.

Voor de overgrote meerderheid van de 570 andere Belgische gemeenten is het verschil tussen de inwijking vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de uitwijking naar dit Gewest positief (07). Dit **interne migratiesaldo** is slechts negatief voor een beperkt aantal gemeenten en in deze gevallen gaat het enkel om een heel licht negatief saldo. Onder deze gemeenten vallen onder andere de universitaire steden Leuven, Namen en Ottignies-Louvain-la-Neuve. De ruimtelijke verdeling van de interne migratiesaldi houdt meer verband met de afstand dan met de grootte van de bevolking van de gemeente. De grootste migratiesaldi (ten nadele van het Brussels Gewest) worden opgetekend in de Rand en het centrum/noorden van Waals-Brabant. Globaal gezien heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een intern migratiesaldo van ongeveer -10 400 met Vlaams- en Waals-Brabant. De interne migraties zijn ook intensief met de belangrijkste steden van het land, maar de in- en uitwijking hebben vaker de neiging om elkaar te compenseren of op te heffen, met zwakke of onbestaande migratiesaldi als resultaat.

07 Intern migratiesaldo tussen het BHG in 2014 en de 570 andere Belgische gemeenten

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

2. De interne migraties in 2014, ten opzichte van 2004

Uit de vergelijking van de interne migratiestatistieken van 2014 met deze van 2004 (08) blijkt dat het interne migratiesaldo lichtjes achteruit gaat, ten nadele van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze evolutie^[5] bekeken over een interval van een decennium wordt verklaard door een sterkere stijging van de interne uitwijking (+3 000) dan van de interne inwijking (+1 900). De intensiteit van de interne migraties tussen het Brussels Gewest en Vlaams-Brabant zijn sterk toegenomen: +1 320 voor de inwijking naar het Brussels Gewest en +2 389 voor de uitwijking naar Vlaams-Brabant, en dus een sterke daling van het migratiesaldo met deze provincie. De intensiteit van de migratiestromen met de rest van Vlaanderen is ook gestegen, maar zonder gevolgen voor het saldo. Ten slotte wijzen we op de toegenomen uitwijking naar de gemeenten Charleroi en Luik^[6], wat zich vertaalt in een daling van het interne migratiesaldo. Dit migratiesaldo was quasi nul in 2004.

08 Interne migraties tussen het BHG en de rest van België, in 2004 en in 2014

	2004			2014			Verschil (2014-2004)		
	Inwijking	Uitwijking	Saldo	Inwijking	Uitwijking	Saldo	Inwijking	Uitwijking	Saldo
Vlaams-Brabant	7 549	14 004	-6 455	8 869	16 393	-7 524	1 320	2 389	-1 069
Waals-Brabant	4 010	6 778	-2 768	3 790	6 641	-2 851	-220	-137	-83
Rest van Vlaanderen	3 458	4 484	-1 026	3 934	5 032	-1 098	476	548	-72
Waarvan Antwerpen en Gent	992	957	35	886	990	-104	-106	33	-139
Rest van Wallonië	6 479	8 445	-1 966	6 782	8 729	-1 947	303	284	19
Waarvan Luik en Charleroi	1 124	1 143	-19	1 185	1 411	-226	61	268	-207
Totaal België (zonder BHG)	21 496	33 711	-12 215	23 375	36 795	-13 420	1 879	3 084	-1 205

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

Een globaal jonge bevolking, maar niet overal

In 2014 zette de relatieve verjonging van de bevolking van het Brussels Gewest ten opzichte van de andere twee gewesten zich voort: terwijl de **gemiddelde leeftijd** van de Brusselaars stabiel is gebleven op 37,4 jaar, is deze blijven stijgen in de twee andere gewesten tot 42,3 jaar in het Vlaams gewest en 40,9 jaar in het Waals Gewest in 2015. Tussen 2005 en 2015 daalde deze zelfs met 1,1 jaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, om te stijgen met respectievelijk 1,3 en 1,0 jaar in Vlaanderen en in Wallonië. Het gaat hier dus om een buitengewone en anachronische verjonging.

Het Gewest is verre van homogeen wat de leeftijdsstructuur betreft. **Jongeren van minder dan 18 jaar** (09) zijn proportioneel talrijker in het westen van het Gewest, waar ze meer dan een vierde van de bevolking vertegenwoordigen in Sint-Jans-Molenbeek (28 %), Anderlecht en Koekelberg (26 %). Deze gemeenten kenden de afgelopen jaren een aanzienlijke verjonging. Jongeren van minder dan 18 jaar vertegenwoordigen a contrario een kleiner aandeel van de bevolking in Elsene (minder dan 16 %) en Etterbeek (18 %).

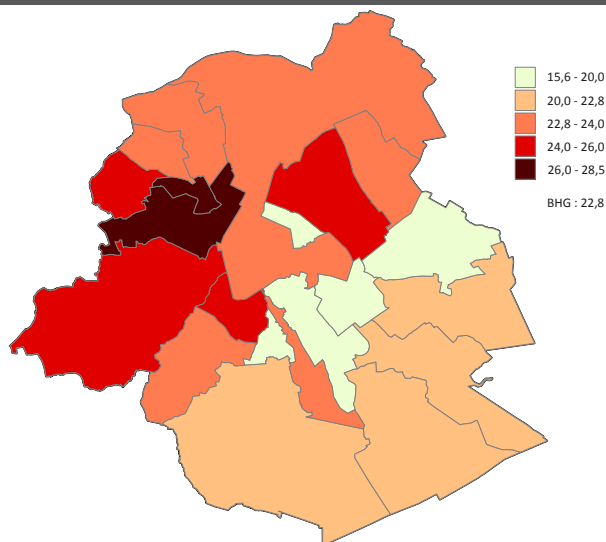
Jongvolwassenen (18-29 jaar) zijn dan weer evenredig talrijker (10) in Schaarbeek (20 %), Etterbeek (21 %)

en vooral Elsene (23 %).

Twee elementen verklaren het originele demografische profiel van de gemeente Elsene:

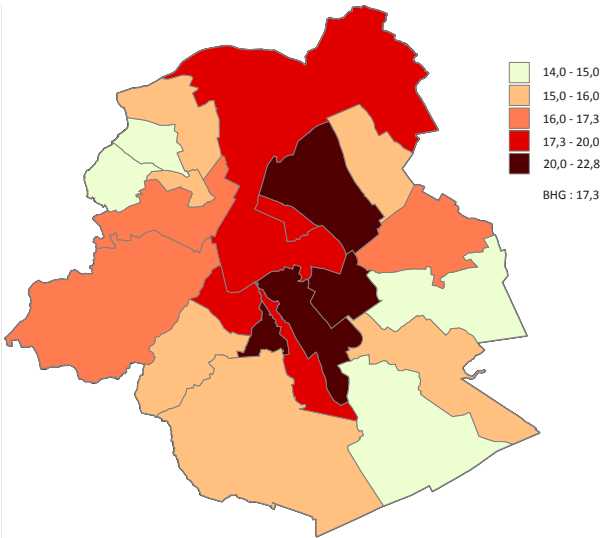
- Enerzijds de sterke aantrekkingskracht voor de internationale en in het bijzonder Europese immigratie, door de nabijheid van de Europese instellingen.
- Anderzijds is er de nabijheid van de Universit  Libre de Brussel en de Vrije Universiteit Brussel, waardoor ze vaak de gemeente van het eerste domicili ringsadres wordt van (gewezen) studenten die het ouderlijke huis verlaten.

09 Verhouding van jongeren van minder dan 18 jaar (% op 1/1/2015)

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

10 Aandeel van 18-29 jaar (% op 1/1/2015)

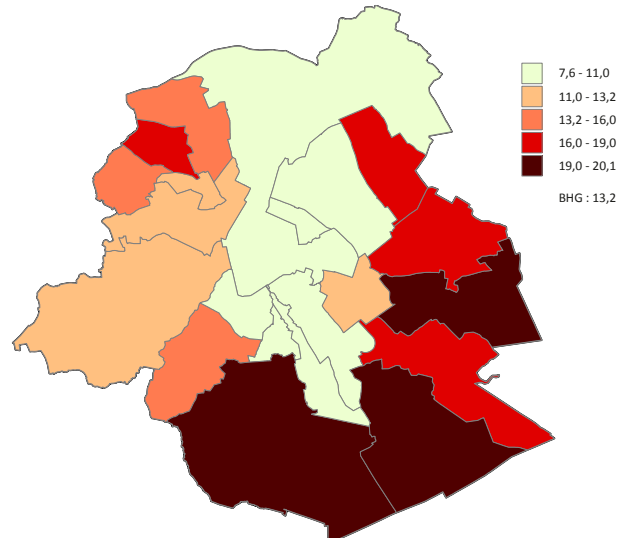

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

Het aandeel jongvolwassenen is daarentegen veel lager in de residentiële gemeenten van de tweede kroon zoals Ganshoren en Watermaal-Bosvoorde, waar ze slechts 14 % van de bevolking vertegenwoordigen.

Personen van 65 jaar en meer vormen ten slotte de leeftijdsgroep die het minst gelijkmatig verdeeld is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (11). Ze zijn proportioneel bijna driemaal talrijker in Watermaal-Bosvoorde (20 %) dan in Schaarbeek (7 %). Globaal gezien zijn ze meer geconcentreerd in de residentiële gemeenten van het zuidoosten van het Gewest en veel minder in de centrale gemeenten.

11 Aandeel van 65 jaar en meer (% op 1/1/2015)

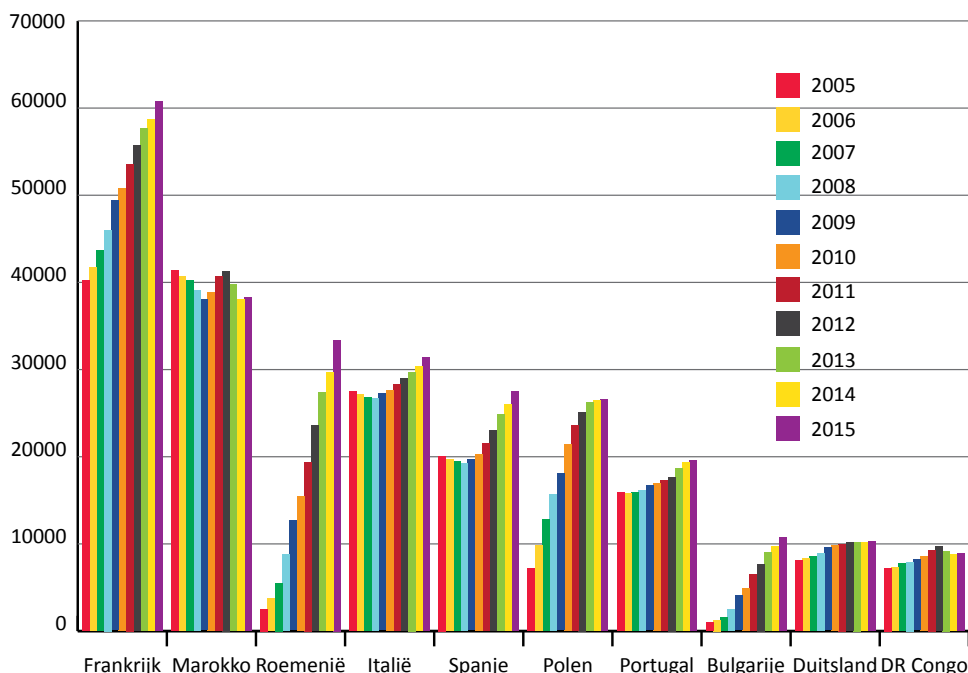

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

Europese boom

Op 1 januari 2015 telt het Gewest 398 726 onderdanen die de Belgische nationaliteit niet hebben, wat meerkomt op meer dan een derde (33,9 %) van de totale bevolking. Dit aandeel **vreemdelingen** is driemaal hoger dan het aandeel dat geobserveerd wordt voor heel België (11,1 %). Deze concentratie in het Brussels Gewest wordt verklaard door de belangrijke rol die deze laatste gespeeld heeft en blijft spelen in de migratiegeschiedenis van het land [Martiniello en Rea, 2012].

12 Evolutie (2005-2015) van het aantal onderdanen van de 10 belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in 2015 in het BHG

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

De recente geschiedenis van de internationale migratiestromen^[7] naar en van het Gewest wordt geïllustreerd door de **hiërarchie van de buitenlandse nationaliteiten** die er het best vertegenwoordigd zijn (12). Met ongeveer 265 000 onderdanen zijn de Europeanen van een lidstaat van de EU nog nooit zo talrijk geweest in het Gewest, waar ze nu 22,5 % van de totale bevolking en 66,0 % van de vreemdelingen vertegenwoordigen. Hun aantal stijgt met meer dan 10 000 in 2014, terwijl het aantal onderdanen van landen van buiten de EU slechts toeneemt met minder dan 3 000. Parallel hiermee daalt het aantal Belgen met meer dan 1 600 eenheden. Deze daling van het aantal Belgen wordt voor het eerst vastgesteld sinds 1995.

Aan de top van deze hiërarchie vergroten de Fransen hun overmacht op 1 januari 2015, tot meer dan 60 000 personen in het Gewest.

De Marokkanen, tweede groep buitenlandse onderdanen in termen van grootte, zijn numeriek vrij stabiel in 2014, net als de Turken. Hun zeer sterke neiging om de Belgische nationaliteit te verwerven, compenseert hun toename door het nog steeds positieve internationaal migratiesaldo van de Marokkanen. Voor het eerst in decennia verdwijnen de Turken uit de top 10 van de buitenlandse nationaliteiten in het Gewest, nu de Congolezen iets talrijker zijn in aantal.

Zowel de Italianen, de Spanjaarden als de Portugezen zien hun aantal in het Brussels Gewest stijgen in 2014. Deze drie groepen onderdanen tekenen een regelmatige groei op sinds 2008, wat kan worden toegeschreven aan de economische crisis, die hun

land van oorsprong sinds 2008 hard treft [Federaal Planbureau, 2015].

De Brusselse immigratie wordt ten slotte sinds een tiental jaar gekenmerkt door de stroom uit Centraal- en Oost-Europa [BISA, 2015b]. Ze hebben een grote impact op de hiërarchie van de buitenlandse nationaliteiten.

Met ongeveer 26 600 onderdanen blijft het aantal Polen voor het derde jaar op rij stabiel. Dit is het gevolg van de daling van de internationale immigratie van deze onderdanen, die op een niveau eindigt dat veel minder hoog is dan in de periode 2005-2011.

Het aantal Bulgaren neemt in 2014 toe met 10 %, of ongeveer 1 000 eenheden. Met meer dan 10 700 individuen in 2015 zijn ze nu talrijker dan de Duitsers in het Gewest. Deze groei kan meer bepaald worden verklaard door de opheffing van de beperkingen op het vrije verkeer van Bulgaarse en Roemeense werknemers op 1 januari 2014 [BISA, 2015b].

Deze wetswijziging heeft ook gevolgen voor de Roemeense aanwezigheid in het Gewest. De Roemenen kennen de sterkste stijging in 2014 met meer dan 3 700 bijkomende onderdanen die in het Brussels Gewest gedomicilieerd zijn, of een relatieve groei van 12,5 %. Hierdoor springen ze over de Italianen in de hiërarchie van de buitenlandse nationaliteiten en positioneren zich nu, met meer dan 33 000 individuen, als derde buitenlandse nationaliteit in Brussel.

Samengevat

De demografische groei zet zich voort in het Gewest in 2014 (+1 %) en deed de Brusselse bevolking stijgen tot 1,175 miljoen inwoners op 1 januari 2015. Deze stijging is dubbel zo groot als in de twee andere gewesten van het land.

Het natuurlijke saldo is heel hoog in 2014 door een hoog en stabiel geboortecijfer en een dalend sterftcijfer. Deze twee elementen zijn het gevolg van de continue verjonging van de bevolking van het Gewest sinds enkele jaren. De leeftijdsstructuur die hierdoor ontstond, is gunstig voor een hoog geboortecijfer en een laag sterftcijfer. Deze verjonging geldt meer bepaald voor het noorden en het westen van het Gewest, die een demografische boom kennen sinds de jaren 2000.

De impact van de internationale migraties is opvallender dan het voorgaande jaar, door het dalend aantal schrappingen en een toenemende immigratie vanuit het buitenland. Deze internationale migratiestromen zijn de belangrijkste drijfkracht van de demografische groei van het Gewest.

De migratie-uitwisselingen met de rest van België blijven daarentegen erg ongunstig voor het Brussels Gewest, met een grotere uitwijking dan inwijking (verschil van meer dan 13 000 eenheden).

Wat de buitenlandse nationaliteiten betreft, neemt het belang van de Europeanen verder toe in 2014. Ze vertegenwoordigen nu 265 000 onderdanen, of 22,5 % van de totale bevolking en 66,0 % van de vreemdelingen op 1 januari 2015. In deze categorie kennen de Roemenen een sterke stijging (+3 700). Ze zijn nu talrijker dan de Italianen in 2015 en vormen de derde buitenlandse nationaliteit in het Gewest. Voor de eerste keer sinds het midden van de jaren 1990 en de periode van sterke demografische groei is het aantal Belgen in het Gewest gedaald.

Bibliografie

- BISA, HERMIA, Jean-Pierre, 2015 (a). *Demografische barometer 2014 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*. Focus van het BISA nr. 7, februari 2015. (→ [Link](#))
- BISA, HERMIA, Jean-Pierre, 2015 (b). *Een demografische boom onder de loep: Roemenen, Polen en Bulgaren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*. Focus van het BISA nr. 9, juni 2015. (→ [Link](#))
- DE MAESSCHALCK, Filip, DE RIJK, Tine en HEYLEN, Vicky, 2015. *Over de grens. Sociaal-ruimtelijke relaties tussen Brussel en Vlaams-Brabant*. Brussel Studies, nr. 4. (→ [Link](#))
- EGGERICKX, Thierry, HERMIA, Jean-Pierre, SURKIJN, Johan, WILLAERT, Didier, 2015. *Les migrations internes en Belgique*. Monographie de l'enquête socio-économique 2001, Bruxelles, DGSIE (te verschijnen).
- FEDERAAL PLANBUREAU, VANDRESSE, Marie, 2015. *Une modélisation de l'évolution future de la migration internationale pour la Belgique*. Working Paper 2-15. (→ [Link](#))
- FESTY, Patrick, 2011. *Stock*. In: Dictionnaire de démographie et des sciences de la population, Armand Colin, pp. 453-454.
- MARTINIELLO, Marco, REA, Andrea, 2012. *Une brève histoire de l'immigration en Belgique*, Fédération Wallonie-Bruxelles, Parijs. (→ [Link](#))
- VALLIN, Jacques, 2011. *Mouvement naturel*. In: Dictionnaire de démographie et des sciences de la population, Armand Colin, pp. 309-311.

Glossarium en afkorting

(Ambtshalve) schrapping: een administratieve operatie die verband houdt met een internationale emigratie. Meer informatie op de site van het BISA en in de Focus 7.

BHG: Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

EU: Europese Unie

Natuurlijke loop: evolutie van de stock van de bevolking in een periode als uitsluitend gevolg van geboortes en overlijdens in diezelfde periode, met uitsluiting van migratiebewegingen (Vallin, 2011).

Rand (of Vlaamse Rand): is de ring van Vlaamse gemeenten rond het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het gaat om 13 gemeenten, naast de 6 faciliteitengemeenten (www.vlaanderen.be, 2015).

Stock van een bevolking: geheel van personen die op een bepaalde datum op een bepaald grondgebied verblijven (Festy, 2011).

Vreemdeling: individu dat niet de Belgische nationaliteit heeft. Iemand die de Belgische nationaliteit en een andere nationaliteit heeft, wordt beschouwd als Belg.

NOTEN

[1] Deze gegevens zijn recent, zodat het niet steeds mogelijk is om ze objectief te interpreteren, wat het moeilijker maakt om de uitzonderlijk hoge demografische groei van de Stad Brussel in 2014 te verklaren. Toch kan men vaststellen dat deze groei hoofdzakelijk te wijten is aan een bijzonder hoog internationaal migratiesaldo (+4 784). Alle statistieken van deze Focus kunnen worden geraadpleegd op de website van het BISA (→ [Link](#)).

[2] De internationale immigraties bestaan uit drie elementen: (1) de veranderingen van register (binnen), dit zijn de veranderingen van register van het wachtregister naar een register dat tot de officiële bevolking wordt gerekend; (2) de herinschrijvingen na schrapping, dit zijn de herinschrijvingen in een gemeente van personen die voordien werden geschrapt en (3) de internationale immigratie stricto sensu. Voor meer informatie over de elementen waaruit de loop van de bevolking bestaat, verwijzen we naar http://www.ibsa.irisnet.be/fichiers/themes/methodo_population.pdf.

[3] Het aantal ambtshalve schrappingen blijft evenwel hoog. In tegenstelling tot het jaar 2013 (BISA, 2015a) gaat het niet om een jaar na een verkiezingsjaar. Dit laatste wordt gekenmerkt door controles van adressen en administratieve rechtzettingen die daaruit voortvloeien.

[4] Waaronder een inwijking van ongeveer 900 personen uit de gemeenten Antwerpen en Gent.

[5] Het gaat om een eenvoudige vergelijking tussen het aantal migraties tijdens twee jaren die tien jaar met elkaar verschillen. Bij de interpretatie van de statistieken en het gebruik van de term "evolutie", neemt men dus aan dat deze twee jaren representatief zijn voor de aangrenzende jaren.

[6] Dat is ook het geval voor de gemeenten Antwerpen en Gent, maar minder uitgesproken.

[7] In dit deel van de Focus worden enkel de gegevens betreffende de stock van de verschillende nationaliteiten in het Gewest geanalyseerd en niet hun migratiestromen.

F11OCUS

Schrijf u in op de nieuwsbrief op www.bisa.irisnet.be

